

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
odbor kultury, sportu a cestovního ruchu

Spisová zn.: SpKrÚ – 80470/2022 OKSCR OKPP
Číslo jednací: KrÚ – 93612/2022 OKSCR OKPP
Vyřizuje: Bc. Tomáš Slonka, úsek památkové péče
Telefon: 466 026 562
E-mail: tomas.slonka@pardubickykraj.cz

Datum: 12.12.2022

Žadatel:

Město Litomyšl, Bří Šťastných 1000, 570 20; zastoupené na základě plné moci Ing. Pavlou Vackovou jednatelkou společnosti KIP spol. s r. o., Toulcovo nám. 156, Litomyšl 570 01

**Národní kulturní památka „Zámek v Litomyšli“ – zámecký pivovar čp. 133:
rekonstrukce rodného bytu Bedřicha Smetany.**

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor kultury, sportu a cestovního ruchu, oddělení kultury a památkové péče (dále jen příslušný orgán) obdržel dne 14.10.2022 žádost města Litomyšl, Bří Šťastných 1000, 570 20; zastoupeného na základě plné moci Ing. Pavlou Vackovou jednatelkou společnosti KIP spol. s r.o., Toulcovo nám. 156, Litomyšl 570 01, o vydání závazného stanoviska k provedení rekonstrukce rodného bytu Bedřicha Smetany, zámecký pivovar, Jiráskova ulice čp. 133, parc. č. st. 5/2 v k. ú. Záhrad', který je součástí areálu národní kulturní památky (dále jen NKP) „Zámek v Litomyšli“. Žádost byla doložena projektovou dokumentací „REKONSTRUKCE RODNÉHO BYTU B. SMETANY, ZÁMECKÝ PIVOVAR LITOMYŠL“ (07/2022). Dokumentaci pro stavební povolení zpracoval: KIP spol. s r. o., Toulcovo nám. 156, Litomyšl 570 01, odpovědný projektant: Ing. Pavla Vacková; architektonické řešení: TRANSAT architekti – Ing. arch. Petr Všeťčka a Ing. arch. Tereza Novotná. Projektová dokumentace obsahuje tyto práce:

- sanaci stavebních poruch (vlhkost)
- novou výmalbu
- nové vstupy s dveřmi
- nové nášlapné vrstvy podlahy
- obnovu historických dveří
- obnovu oken a mříží
- obnovu provětrávacího kanálu
- obnovu vrat brány a vstupu do průjezdu pivovaru
- obnovu kamenných ostění (zárubní)

Příslušný orgán k uvedené žádosti podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen památkový zákon), a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto

z á v a z n é   s t a n o v i s k o .

Provedení rekonstrukce rodného bytu B. Smetany v zámeckém pivovaru, dle předložené projektové dokumentace pro stavební povolení, je v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona z hlediska zájmů státní památkové péče **přípustné** při dodržení následujících podmínek:

1. Žadatel bude v průběhu obnovy svolávat kontrolní dny, na které budou zváni zástupci architekta (projektanta), zhotovitele, příslušného orgánu a Národního památkového ústavu, generálního ředitelství.
2. U řešených historických dveřních výplní bude proveden průzkum barevnosti a sledu starších povrchových úprav. Obnova historických dveřních výplní, včetně kování (zámky, kliky, klíčové štítky, závěsy, háky) bude technicky a technologicky specifikována v dokumentaci pro provádění stavby (výčet materiálů, chemických látek a způsobu jejich použití). Chybějící, poškozená a dožilá místa určená k doplnění tvarovou kopií budou zakreslena v grafické podobě. V případě nových dveří a rozsáhlejších kopií výplní bude zpracován detailní návrh umožňující vyhotovení výrobní dokumentace.
3. Pro nové povrchové úpravy omítek bude v dokumentaci pro provádění stavby zpracován technický a technologický postup s ohledem na ochranu (reverzibilitu nových povrchů) historických omítek a architektonických detailů (např. hřebínky kleneb).
4. V případě kamenných ostění (zárubní) bude v dokumentaci pro provádění stavby navržen technický a technologický způsob obnovy, který bude obsahovat výčet materiálů, chemických látek a způsobu jejich použití při obnově. Návrh na provedení obnovy kamenných ostění (zárubní) bude doplněn o grafické vyznačení poškozených míst, která se budou doplňovat tmely (doplňky).
5. Pro navrhovanou obnovu vrat brány s kováním bude proveden průzkum barevnosti a sledu starších povrchových úprav. Obnova vrat, včetně kování, bude technicky a technologicky specifikována v dokumentaci pro provádění stavby (výčet materiálů, chemických látek a způsobu jejich použití). Chybějící, poškozená a dožilá místa určená k doplnění tvarovou kopií budou zakreslena v grafické podobě.
6. Nové archeologické nemovité nálezy, včetně historických zásypů a skladby podlah, které by pozměnily předpokládané a plánované postupy předložené v projektové dokumentaci, budou řešeny neprodleně na mimořádných kontrolních dnech.

O d ů v o d n ě n í

Příslušný orgán státní památkové péče pro NKP provedl řízení k žádosti města Litomyšl, Bří Šťastných 1000, 570 20; zastoupeného na základě plné moci Ing. Pavlou Vackovou jednatelkou společnosti KIP spol. s r.o., Toulcovo nám. 156, Litomyšl 570 01, o závazné stanovisko k provedení rekonstrukce rodného bytu Bedřicha Smetany, zámecký pivovar, Jiráskova ulice čp. 133, parc. č. st. 5/2 v k. ú. Záhrad', který je součástí areálu NKP „Zámek v Litomyšli“. Žádost byla podána dne 14.10.2022. Tímto podáním došlo k zahájení správního řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád). Žádost obsahovala plnou moc a projektovou dokumentaci pro stavební povolení. Předmětem předložené dokumentace je stavební a architektonická část zamýšlené obnovy rodného bytu Bedřicha Smetany v přízemí zámeckého pivovaru. Cílem je sanace stavebních poruch a vytvoření nové expozice, která nahradí expozici dosavadní. Součástí prací je úprava vrat brány a vstupu z průjezdu. Předmětné prostory jsou v jádře renesanční. Dochovaná podoba pivovaru je výsledkem řady následných stavebních úprav. Podstatná je zejména přestavba v 1. polovině 18. století podle návrhu Františka Maxmiliána Kaňky. V roce 1824 se zde narodil Bedřich Smetana. V padesátých letech 20. století došlo k úpravě dotčených místnosti pro expozici, která neměla charakter věrohodné rekonstrukce stavu odpovídajícího době narození Bedřicha Smetany. V současné době jsou prostory v neuspokojivém stavu, což se týká zvlhčení, nevyhovujících instalací, poškozených omítek a výplňových prvků

Areál zámku v Litomyšli byl prohlášen NKP nařízením vlády ČR č. 132/2001 Sb., ze dne 28.03.200, o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky. NKP „Zámek v Litomyšli“ je evidován v Ústředním seznam kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 128. Objekt zámeckého pivovaru je nedílnou součástí tohoto areálu.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 památkového zákona bylo ve věci vydáno písemné vyjádření Národního památkového ústavu, generálního ředitelství (dále jen NPÚ) pod číslem jednacím NPÚ – 310/86605/2022 vypracované Ing. arch. Milošem Solařem, Ph.D., které bylo správnímu orgánu doručeno dne 09.11.2022. Ve vyjádření je uvedeno, že zamýšlené práce jsou v souladu s kulturně historickými hodnotami areálu NKP „Zámek v Litomyšli“ za podmínky, která byla zapracována do předmětného závazného stanoviska.

Navrhované práce nebudou mít negativní dopad na níže popsané kulturně historické hodnoty areálu NKP „Zámek v Litomyšli“. Prostory rodného bytu Bedřicha Smetany jsou součástí areálu NKP, potažmo památky Světového dědictví (UNESCO) a sdílejí kulturní hodnoty, pro které byl areál zámku NKP prohlášen. Jedná se zejména o hodnoty architektonické, včetně dochovaného renesančního jádra z doby přeměny hradu na renesanční zámek a barokních úprav Františka Maxmiliána Kaňky. Pro péči o tyto prostory je v daných souvislostech důležitá rovněž souvislost s Bedřichem Smetanou a jeho připomínka v podobě expozice. Dalšími kulturně historickými hodnotami, které mohou být dotčeny předmětnou obnovou, jsou památkově hodnotné klenby s hřebínky, historické omítky, povrchové úpravy a historické zásypy (skladby) podlah (archeologické nálezy).

Žadateli byla v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost vyjádřit se k podkladům pro závazné stanovisko a uplatnit své připomínky a náměty do 30.11.2022. Žadatel tuto možnost nevyužil.

Odůvodnění podmínek:

Ad 1) Požadavek na kontrolní dny je v souladu s § 28 odst. 2 písm. f) a § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona.

Ad 2) Podmínka č. 2 byly stanoveny v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 písm. a) písm. c) písm. d) písm. e) vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon.

Ad 3 – 4) Podmínky č. 3 – 4 byla stanovena v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 písm. a) písm. c) a písm. e) vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon.

Ad 5) Podmínka č. 5 byla stanovena v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 písm. a) písm. c) písm. d) písm. e) vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon. Příslušný orgán upozorňuje, že dřevěná vrata brány nepředstavují z hlediska památkového zákona díla výtvarných umění nebo uměleckých řemesel.

Ad 6) V souvislosti s navrhovanými zásahy do souvrství podlah a odvětrávacího kanálu nelze vyloučit, že dojde k nálezům historických zásypů nebo archeologických situací (nálezu), které bude pro jejich historickou hodnotu žádoucí zachovat na místě. Tímto může být ohrožen navrhovaný záměr stavebních úprav. V případě, že dojde k nemovitému archeologickému nálezům, budou zemní práce přerušeny a bude svolán mimořádný kontrolní den.

Příslušný orgán v průběhu správního řízení posuzoval žádost z hlediska jejího souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z předložené žádosti (projektová dokumentace pro stavební povolení), písemného vyjádření NPÚ a znalosti místních poměrů. Došel k závěru, že provedení rekonstrukce rodného bytu B. Smetany v zámeckém pivovaru je přípustná za předpokladu, že budou plně respektovány podmínky uvedené ve výroku tohoto závazného stanoviska.

P o u č e n í   o   o d v o l á n í

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět žádosti v této věci, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 6 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 7 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA

Mgr. Milan Novák
vedoucí odboru

Na vědomí:

- NPÚ, generální ředitelství
- MěÚ Litomyšl – oddělení stavebního úřadu